

RAPORT KOŃCOWY Z REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ

Data wpływu:.....

Sygn. akt:

wypełnia Agencja Oceny Technologii
Medycznych i Taryfikacji

STAROSTWO POWIATOWE W GLIWICACH
WYDZIAŁ ZDROWIA
I POMOCY SPOŁECZNEJ

44-100 Gliwice, ul. Zygmunta Starego 17
tel. 32 338 37 20, 32 338 37 21
32 332 66 40, tel./fax 32 332 66 41
oznaczenie podmiotu składającego raport końcowy z
realizacji programu polityki zdrowotnej

Raport końcowy z realizacji programu polityki zdrowotnej

Nazwa programu polityki zdrowotnej:
maj 2018 - grudzień 2019

„Program polityki zdrowotnej w zakresie przeciwdziałania
boreliozie na rzecz mieszkańców powiatu gliwickiego, na lata
2018-2019”

Przewidziany w programie polityki zdrowotnej okres jego realizacji:

Faktyczny okres realizacji programu polityki zdrowotnej:
od 14 sierpnia 2018 do 15 listopada 2019.

Opis sposobu osiągnięcia celów programu polityki zdrowotnej:¹⁾

W ramach realizacji programu głównym celem było zmniejszenie zapadalności na choroby odkleszczowe – Borelioza z Lyme wśród mieszkańców powiatu gliwickiego w czasie realizacji programu.

Cel ten został osiągnięty poprzez podejmowanie działań polegających między innymi na:

- 1) zmniejszeniu liczby powikłań zakażeń boreliozą poprzez wczesne rozpoznanie choroby w kierunku boreliozy przy użyciu dwuetapowego protokołu diagnostycznego (test Elisa oraz Western blot);

Zakładano, że w ramach interwencji diagnostyka serologiczna w kierunku boreliozy skierowana będzie na osoby aktywne zawodowo w wieku produkcyjnym i obejmie każdego roku 180 osób – mieszkańców powiatu gliwickiego.

Cel ten został osiągnięty w wymiarze większym niż zakładano, bowiem w poszczególnych latach przebadano:

- a) w roku 2018 – 275 osób (150% więcej niż zakładał program)

LICZBA OSÓB, KTÓRA ZGŁOSIŁA SIĘ DO PROGRAMU

KOBIETY	181
MĘŻCZYŹNI	94

W ramach programu polityki zdrowotnej zostało przebadanych 275 beneficjentów przy zastosowaniu testów IgG oraz IgM.

Po wykonaniu badań przy zastosowaniu testu Elisa u 90 beneficjentów była potrzeba przeprowadzenia badań przy zastosowaniu testów Western blot IgG oraz IgM. Ostatecznie wyników pozytywnych było 78 oraz 4 wyniki wątpliwe, co pokazuje że aż u 1/3 badanej grupy wykryta została borelioza. Wszystkie osoby z dodatnim lub wątpliwym oznaczeniem ciał metodą Elisa lub Western blot zostały zaproszone do konsultacji lekarskich.

rodzaj testu/wynik	Liczba wyników poszczególnych testów		
	Dodatni/pozytywny (+)	Ujemny/negatywny (-)	wątpliwy
Test ELISA IgG	37	229	9
Test Elisa IgM	32	231	12
Test Western Blot IgG	43	44	3
Test Western Blot IgM	32	54	4

- b) W roku 2019 – 426 osób (236% więcej niż zakładał program)

LICZBA OSÓB, KTÓRA ZGŁOSIŁA SIĘ DO PROGRAMU

KOBIETY	299
MĘŻCZYŹNI	127

W ramach programu polityki zdrowotnej zostało przebadanych 426 beneficjentów przy zastosowaniu testów IgG oraz IgM. 299 badań zostało wykonanych u kobiet natomiast 127 u mężczyzn.

Po wykonaniu badań przy zastosowaniu testu Elisa u 127 beneficjentów była potrzeba przeprowadzenia badań przy zastosowaniu testów Western blot IgG oraz IgM. Ostatecznie wyników pozytywnych było 103 oraz 14 wyniki wątpliwe, co pokazuje, że u 1/4 badanej grupy wykryta została borelioza. Wszystkie osoby z dodatnim lub wątpliwym oznaczeniem ciał metodą Elisa lub Western blot zostały zaproszone do konsultacji lekarskich.

Poprzez wczesne wykrycie przypadków choroby (193 osoby w latach 2018-2019) można wnioskować, że zmniejszyła się potencjalnie liczba powikłań boreliozy i chorób odkleszczowych.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że w drugim roku realizacji programu przy zdecydowanie większej liczbie beneficjentów niż w pierwszym roku realizacji zadania - procentowo spadła liczba osób z wykrytą boreliozą z 1/3 w roku 2018 do 1/4 w roku 2019, **co sugeruje wzrost świadomości społeczności lokalnej w kwestii zagrożeń związanych z boreliozą.**

2) Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w kwestii zagrożeń związanych z boreliozą poprzez ukierunkowaną edukację bezpośrednią skierowaną do co najmniej wszystkich osób biorących udział w programie : 275 osób w 2018 i 426 osób w roku 2019. Cel ten został osiągnięty ponieważ liczba chętnych, która zgłosiła się do programu była zdecydowanie większa niż wcześniej planowano. I tak w roku 2018 wg planu – program miał objąć 180. Z uwagi na ogromne zainteresowanie mieszkańców udziałem w programie –przebadano 275 osób. W drugim roku trwania programu tj. w roku 2019 – przebadano, aż 426 osób.

Liczba wyników poszczególnych testów			
rodzaj testu/wynik	Dodatni/pozytywny (+)	Ujemny/negatywny (-)	wątpliwy
Test ELISA IgG	40	372	14
Test Elisa IgM	58	353	15
Test Western Blot IgG	54	70	0
Test Western Blot IgM	49	61	14

Zakładano, że w ramach interwencji diagnostyka serologiczna w kierunku boreliozy skierowana będzie na osoby aktywne zawodowo w wieku produkcyjnym i obejmie każdego roku 180 osób – mieszkańców powiatu gliwickiego.

3) Poprawa poziomu wiedzy mieszkańców powiatu gliwickiego nt. możliwości wczesnego wykrywania i diagnozowania chorób odkleszczowych była prowadzona również poprzez edukację bezpośrednią oraz pośrednią tj. akcję informacyjno – edukacyjną, która była skierowana do ogółu mieszkańców powiatu. Część edukacyjna/spotkania z lekarzem odbyły się na terenie Knurów, Toszka i Pyskowice. Z pośród beneficjentów programu, aż 97% osób deklaruje, że ich poziom wiedzy odnośnie profilaktyki boreliozy oraz innych chorób odkleszczowych, zwiększył się w wyniku uczestnictwa w programie i akcji informacyjno-edukacyjnej.

Charakterystyka interwencji realizowanych w ramach programu polityki zdrowotnej:²⁾

Realizacja programu w latach 2018-2019 obejmowała następujące etapy:

Rok 2018:

- organizacja konkursu ofert na wyłonienie realizatora programu (maj – lipiec 2018.);
- wyłonienie realizatora programu – Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Knurowie;
- podpisanie umowy (sierpień 2018);
- podpisanie aneksu do umowy (październik 2018);
- rekrutacja i kwalifikacja osób do programu (wypełnienie i ocena ankiety/kwestionariusza kwalifikacyjnego przez pielęgniarkę/lekarza;
- pobranie krwi do badania na obecność przeciwciał IgM i IgG
- przeprowadzenie badań w Knurówie i Pyskowicach;

Realizacja programu obejmowała również akcję informacyjno- edukacyjną, która skierowana była do szerokiego grona odbiorców – mieszkańców powiatu gliwickiego. Broszury / ulotki informacyjne oraz plakaty zostały rozprowadzone w różnych miejscach użyteczności publicznej oraz gminach należących do powiatu gliwickiego. Wysłano również informację drogą mailową do urzędów gmin, aby informacja o programie objęła jak największą liczbę osób.

- wydrukowano ulotki w ilości 3000 szt.;
- wydrukowano plakaty w ilości 50 szt.;
- przygotowano prezentację multimedialną, na spotkania z uczestnikami programu;

Podstawowe informacje nt. programu i boreliozy zostały zamieszczone w Wiadomościach Powiatu Gliwickiego (nakład 12 000 egz.), w lokalnej prasie „Przegląd Lokalny” (nakład 4000 egz.), w „Nowiny Gliwickie” (nakład 10 000 egz.) oraz na portalach społecznościowych (iknurow.pl; facebook). Edycja programu w 2018 obejmowała osoby dorosłe. Największą grupę stanowiły osoby w przedziale 45-65 lat. Biorąc pod uwagę aktywność zawodową osób badanych stwierdzić można, że większość osób była zawodowo aktywna, drugą grupę stanowili emeryci.

²⁾ Należy wymienić wszystkie wdrożone interwencje w danej populacji docelowej programu polityki zdrowotnej

Rok 2019;

- organizacja konkursu ofert na wyłonienie realizatora programu (czerwiec 2019);
- wyłonienie realizatora programu – Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Knurowie;
- podpisanie umowy (lipiec 2019);
- rekrutacja i kwalifikacja osób do programu (wypełnienie i ocena ankiety/kwestionariusza kwalifikacyjnego przez pielęgniarkę/lekarza;

- pobranie krwi do badania na obecność przeciwciał IgM i IgG;
- przeprowadzenie badań w Knurowie i Pyskowicach oraz Toszku

Podobnie jak w pierwszym roku trwania programu na akcja informacyjno-edukacyjna obejmowała szerokie grono odbiorców.

Broszury / ulotki informacyjne oraz plakaty zostały rozprowadzone w różnych miejscach użyteczności publicznej oraz gminach należących do powiatu gliwickiego. Wysłano również informację drogą mailową do urzędów gmin, aby informacja o programie objęła jak największą liczbę osób.

- wydrukowano ulotki w ilości 4 000 szt.;

- wydrukowano plakaty w ilości 40 szt.;

- przygotowano prezentację multimedialną, na spotkania z uczestnikami programu;

Podstawowe informacje nt. programu i boreliozy zostały zamieszczone w Wiadomościach Powiatu Gliwickiego (nakład 12 000 egz.), w lokalnej prasie „Przegląd Lokalny” (nakład 4000 egz.), „tygodnik „nowiny Gliwickie” (nakład 10 000 egz.) oraz na portalach społecznościowych (iknurow.pl; facebook, na stronie internetowej realizatora.

Edycja programu w 2019 obejmowała osoby dorosłe. Największą grupę stanowiły osoby w przedziale 31-45 lat. Biorąc pod uwagę aktywność zawodową osób badanych stwierdzić można, że większość osób była zawodowo aktywna, drugą grupę stanowili emeryci.

Wyniki monitorowania i ewaluacji programu polityki zdrowotnej:⁴

Podmiot leczniczy realizujący program miał obowiązek do 5 każdego miesiąca przekazać miesięczny raport - sprawozdanie częściowe z działań podejmowanych w ramach realizacji zadania, a po jego zakończeniu przekazać do Starostwa Powiatowego w Gliwicach – sprawozdanie końcowe z realizacji zadania.

W ramach monitorowania i ewaluacji programu przeprowadzono ankietę oceny ekspozycji na kleszcze. W badaniu wzięło udział 275 osób w roku 2018 oraz 426 osób w roku 2019. Prawie połowa badanych osób, deklaruwała jednokrotne ukąszenie przez kleszcza. Spośród badanych osób aż 130 w roku 2018 oraz 156 zaznaczyło, że zostali ukąszeni przez kleszcza w lesie, na drugim miejscu znajdował się ogród. Najczęściej obserwowane objawy, to zaczerwienienie w miejscu ugryzienia, które znika po usunięciu kleszcza oraz rumień w miejscu inwazji.

Analiza wykonanych testów Elisa oraz Western blot w okresie 2018-2019 przedstawia się następująco: łącznie przebadano 701 osób (beneficjentów) przy zastosowaniu testów IgG oraz IgM. Z analizy wynika, że 485 badań wykonano u kobiet natomiast 216 u mężczyzn. Po wykonaniu badań przy zastosowaniu testów Elisa IgG oraz IgM okazało się, że 701 przebadanych osób u 214 była potrzeba przeprowadzenia badań przy użyciu testów Western blot IgG oraz IgM. Szczegółowe wyniki przedstawia poniższe zestawienie.

Liczba wyników poszczególnych testów w latach 2018-2019			
rodzaj testu/wynik	Dodatni/pozytywny (+)	Ujemny/negatywny (-)	wątpliwy
Test ELISA IgG	77	601	23
Test Elisa IgM	90	584	27
Test Western Blot IgG	97	114	3
Test Western Blot IgM	81	115	18

Dokonano analizy przeprowadzonych specjalistycznych konsultacji lekarskich u beneficjentów, u których stwierdzono dodatni wynik z testów Western Blot IgG oraz IgM.

Do konsultacji lekarskich w ramach programu zostały zaproszone wszystkie osoby z dodatnimi lub wątpliwymi wynikami oznaczenia przeciwciał metodą ELISA oraz wynikiem dodatnim lub granicznym metodą Western-blot.

Konsultacje zostały zorganizowane przez realizatora programu tj SP Zespół Opieki Zdrowotnej w Knurowie i przeprowadzone przez lek. specjalistę chorób wewnętrznych i diabetologii.

Każdy z pacjentów przed wizytą otrzymał do wypełnienia ankietę dotyczącą ewentualnego wcześniejszego rozpoznania boreliozy i przebytego leczenia. W trakcie wizyty u każdego z pacjentów przeprowadzono wywiad lekarski dotyczący:

- przebytych ugryzień przez kleszcze;

- obecności rumienia wędrującego;

- stosowania antybiotykoterapii w związku z ewentualnym rozpoznaniem boreliozy;

- szczegółowego wywiadu w kierunku objawów boreliozy wczesnej rozсіяnej i późnej.

Dodatkowo osobom z wynikami dodatnimi lub granicznymi przekazano rutynowo dane teleadresowe najbliższych Poradni Chorób Zakaźnych. W ramach monitoringu i ewaluacji programu dokonano pomiaru satysfakcji beneficjentów z części informacyjno-edukacyjnej programu. Z analizy zgromadzonych danych wynika, że:

- a) organizację i przeprowadzenie części edukacyjnej bardzo dobrze ocenia 74%, dobrze 25%, raczej dobrze 1%,
- b) poziom wiedzy i przygotowanie prowadzącego, bardzo dobrze ocenia 75% badanych, dobrze 24%, raczej dobrze 1%,
- c) możliwość zadawania pytań bardzo dobrze ocenia 75%, dobrze 23%, raczej dobrze 2%,
- d) stopień przydatności informacji został oceniony, bardzo dobrze przez 73% badanych, dobrze 26%, raczej dobrze 1%,
- e) ogólnie przebieg części informacyjno – edukacyjnej, ocenia bardzo dobrze 75% osób biorących udział w badaniu, dobrze 25%,
- f) żadna osoba biorąca udział w badaniu nie oceniła spotkania „słabo” w jakimkolwiek z zakresów, o które pytano.

Z pośród beneficjentów programu, aż 97% osób deklaruje, że ich poziom wiedzy odnośnie profilaktyki boreliozy oraz innych chorób odkleszczowych, zwiększył się w wyniku uczestnictwa w programie i akcji informacyjno-edukacyjnej odnośnie profilaktyki boreliozy.

Koszty realizacji programu polityki zdrowotnej³⁾

Rok realizacji programu polityki zdrowotnej: 2018 - 39 000,00 zł

Źródło finansowania	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe
Powiat Gliwicki	39 000,00 zł	0,00 zł

Koszty realizacji programu polityki zdrowotnej³⁾

Rok realizacji programu polityki zdrowotnej: 2019 - 40 000,00 zł

Powiat Gliwicki	40 000,00 zł	0,00 zł
-----------------	--------------	---------

Cały okres realizacji programu polityki zdrowotnej: 79 000,00 zł

Źródło finansowania ⁵⁾	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe
Powiat Gliwicki	79 000,00 zł	0,00 zł

Koszty jednostkowe realizacji programu polityki zdrowotnej⁶⁾

Koszt badania Elisa w 2018 r. (IgG oraz IgM) – 35,20zł

Koszt badania Western blot w 2018 r. (IgG oraz IgM) – 116,00 zł

Koszt badania Elisa w 2019 r. (IgG oraz IgM) – 57,70 zł

Koszt badania Western blot w 2019 r. (IgG oraz IgM) – 173,70 zł

Informacje o problemach, które wystąpiły w trakcie realizacji programu polityki zdrowotnej⁷⁾

Problem 1:

Chętnych do udziału w programie więcej niż zakładany limit miejsc

Opis podjętych działań modyfikujących⁸⁾:

Działanie modyfikujące:

zwiększono środki finansowe na realizację programu (podpisano aneks do umowy z realizatorem) tym samym poszerzono zakres działania i zorganizowano badania w dwóch gminach powiatu.

Problem 2: w programie wskazano jako miejsce przeprowadzenia badań – siedzibę realizatora (największa gmina powiatu), co nie odzwierciedlało zainteresowania programem mieszkańców innych gmin.

Działanie modyfikujące: na prośbę organu ist. realizator poszerzył zakres działania i zorganizował badania poza swoją siedzibą i przeprowadził je w trzech gminach powiatu.

Miejscowość	28.01.2020 Data sporządzenia raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej	INSPEKTOR oznaczenie i podpis osoby sporządzającej raport końcowy z realizacji programu polityki zdrowotnej ³⁾
	 Data akceptacji raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej	WICESTARSTA GLIWICKI oznaczenie i podpis osoby akceptującej raport końcowy z realizacji programu polityki zdrowotnej ³⁾

NACZELNIK
WYDZIAŁU ZDROWIA
I POMOCY SPOŁECZNEJ
mgr Agnieszka Gliklich

³⁾ Oznaczenie powinno zawierać imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe